

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Национално тело за акредитацију
и обезбеђење квалитета
у високом образовању
Комисија за акредитацију
и проверу квалитета
Број: 612-00-00278/8/2021-03
Датум: 03. 03. 2022. године
Булевар Михајла Пупина 2
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА БЕОГРАД			
Примљено	4. 4. 2022		
Оријед.	Број	Прилог	Вредност
01	697/1	1	1

На основу члана 21, став 1, тачка 1 Закона о високом образовању („Службени гласник РС” бр. 88/17, 73/18, 27/18 - др. закон, 67/19, 6/20 - др. закони, 11/21- Аутентично тумачење, 67/21 – др. закон и 67/21) Комисија за акредитацију и проверу квалитета, на седници одржаној дана 03. 03. 2022. године, донела је

РЕШЕЊЕ

о акредитацији студијског програма

Утврђује се да **Универзитет у Београду – Факултет политичких наука**, са седиштем у Београду, у улици Јове Илића бр. 165, ПИБ: 101746499, Матични број: 07028121, испуњава прописане стандарде за акредитацију студијског програма **Мастер академских студија (МАС) – Међународне студије**, у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичких наука и научне области Политичких наука, за упис **150 (стотину педесет) студената** у седишту Установе.

На основу овог решења, Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању издаће уверење о акредитацији студијског програма из става 1. овог решења.

Образложење

Високошколска установа Универзитет у Београду – Факултет политичких наука (у даљем тексту: ВШУ), са седиштем у Београду, у улици Јове Илића бр. 165, је дана 16. 08. 2021. године поднела Захтев за акредитацију студијског програма Мастер академских студија (МАС) – Међународне студије (у даљем тексту: СП), под бројем 612-00-00278/2021-03.

У складу са чланом 21, став 2, тачка 1 Закона о високом образовању, Комисија за акредитацију и проверу квалитета (у даљем тексту: Комисија) образовала је Поткомисију за образовно-научно поље Друштвено-хуманистичких наука (у даљем тексту:

Поткомисија) ради утврђивања чињеница од значаја за доношење одлука о захтевима за акредитацију.

Комисија је усвојила предлог за именовање рецензентске комисије на седници одржаној 16. 09. 2021. године, а директор Националног тела за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању именовао је рецензентску комисију дана 17. 09. 2021. године.

Рецензентска комисија (у даљем тексту: РК) утврдила је чињенице од значаја за доношење одлуке о акредитацији СП увидом у поднету документацију и непосредним увидом у рад ВШУ. РК је дана 29. 11. 2021. године посетила ВШУ и након посете сачинила коначни извештај на српском и сажетак на енглеском језику, који укључује и евентуалне оправдане примедбе ВШУ, као и оцену квалитета анализираних СП, и поднела га Поткомисији на разматрање. На основу Извештаја РК, Поткомисија је поднела Извештај о оцени испуњености стандарда за акредитацију СП (у даљем тексту: Извештај) у коме је утврдила да су испуњени стандарди прописани Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Службени гласник РС”, бр. 13/19, 1/21 и 19/21) и предложила је Комисији да донесе решење о акредитацији студијског програма.

Комисија је, на седници одржаној дана 03. 03. 2022. године, на основу Извештаја Поткомисије и Извештаја РК, донела **Решење о акредитацији студијског програма Мастер академских студија (МАС) – Међународне студије**, који се реализује на ВШУ у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичких наука.

Констатује се да је ВШУ доставила документацију у складу са захтевима Правилника о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма дана 26. 08. 2021. године.

На основу Извештаја РК, Извештаја Поткомисије и увида у поднету документацију за акредитацију СП, утврђена је испуњеност прописаних стандарда за акредитацију студијског програма, сваког појединачно, што је документовано релевантним чињеницама, и то:

Стандард 1: Структура студијског програма

ВШУ је доставила Табелу 1. и Прилог 1.1. које су доступне и на званичном сајту. Увидом у приложу документацију, констатује се да су Међународне студије једногодишњи студијски програм студија другог степена, мастер академских студија. Програм је предметно широко постављен, мултидисциплинаран и са вишемодулном структуром.

Циљ програма је обезбеђивање продубљених, мултидисциплинарних знања и оспособљавање полазника за њихову примену, као предуслова за касније успешно професионално деловање у разуђеном спектру послова са међународним обележјем.

Исход процеса учења јесте стицање теоријског знања, практичних вештина и компетенција које омогућавају самостални даљи истраживачки рад и критичко расуђивање, као предуслова за успешно деловање у домену локалног, регионалног и глобалног професионалног ангажмана.

Структура програма подразумева шест модула: Међународна политика, Међународно хуманитарно право и право људских права. Глобалне и стратешке студије, Европске студије, Студије савременог Балкана и Студије Сједињених Америчких Држава. Унутар сваког од модула је примењен стандардни систем поделе на обавезне и изборне предмете, уз довољну заступљеност изборних (више од двоструког броја у понуди у односу на онај који се бира) према стандардима за студије другог степена. Фактор изборности износи од 42,50 до 62,50% у зависности од изабраног модула.

СП може уписати лице које је завршило основне академске студије остваривши најмање 240 ЕСПБ. По свом садржају програм успоставља континуитет са основним академским студијама на Факултету политичких наука (а директно са смером Међународне студије), омогућавајући онима који их заврше да наставе усавршавање и специјализују своје знање у некој од шест области понуђених изборним модулима. Истовремено, СП је конципиран тако да омогући студентима који су основне академске студије завршили на другим факултетима да своје интересовање за област међународних студија академски реализују и верификују кроз овај мултидисциплинаран програм.

Модул Међународна политика бави се изучавањем субјеката и различитих аспеката савремених међународних односа, укључујући дипломатске, стратешке, политиколошке, правне, економске, историјске и безбедносне студије.

Модул Међународно хуманитарно право и право људских права полазницима омогућава стицање продубљених теоријских и практичних знања из наведених области, као и сродних дисциплина.

Модул Глобалне и стратешке студије омогућава полазницима унапређивање постојећих и стицање нових теоријских и практичних знања и вештина у областима глобалних односа и стратешких студија, спознавање распореда моћи међу великим силама у данашњем међународном поретку и разумевање образаца и особености, као и промена и трајности у стварању међународних поредака и односима међу великим силама.

Модул Европске студије се бави изучавањем Европске уније у битним аспектима њеног организовања и функционисања, укључујући разматрање појединих јавних политика.

Модул Студије савременог Балкана се бави проучавањем савремених међудржавних односа на Балканском полуострву, са акцентованим постхладноратовским периодом.

Модул Студије САД омогућава студентима стицање продубљених теоријских и практичних знања у домену америчког друштва, политике, историје, привреде, права, културе и система вредности, као и билатералних односа Србије и САД.

Студије се на овом програму изводе у два семестра, са уравнотеженом расподелом предмета и обавеза студената. Програм обухвата обавезне и изборне предмете, стручну праксу и израду завршног мастер рада. Студијски програм има збирну вредност од 60 ЕСПБ, у којој завршни рад учествује са 12 ЕСПБ и стручна пракса са 3 ЕСПБ. Мастер семинар и стручна пракса су предвиђени у првом семестру, тако да омогуће припрему израде завршног рада у току другог семестра.

Настава се изводи у виду предавања, вежби, семинара, студија случаја, дебата, симулација и самосталног истраживачког рада студената, што је спецификовано програмом (силабусом) сваког курса. Комбиновани су предмети теоријско-методолошког, научно-стручног и стручно-апликативног карактера, да би се студентима омогућило што потпуније знање и да би били припремљени за његову успешну примену у свом професионалном раду.

У структури СП (у зависности од модула) академско-општеобразовни предмети су заступљени са 0 до 2,25 кредита или 0% до 3,75%; Теоријско-методолошки са 13,50 до 18 кредита или 22,50% до 30,00%; Научно-стручни од 15,00 до 33,60 кредита или 25% до 56% и Стручно-апликативни од 10,20 до 27,00 кредита или 17,00% до 45%.

На СП нису установљени посебни предуслови за упис појединих предмета.

У изборној категорији заступљени су и предмети са других студијских програма, односно других модула у оквиру матичног програма.

Услови за прелазак са других студијских програма подразумевају редован поступак уписа на новоизабрани, са могућношћу признавања положених испита из садржински подударних предмета.

Окончање програма резултира стицањем академског назива „**мастер политиколог за међународне послове**“, с тим да се у додатку дипломе наводи и прецизиран додатак називу, у зависности од изабраног модула студијског програма, и то са: „у области међународне политике“, „у области међународног хуманитарног права и права људских права“, „у области стратешких и глобалних студија“, „у области европских студија“, „у области студија савременог Балкана“ и „у области студија САД“.

СП садржи све елементе предвиђене Законом и стандардима и структура СП одговара захтевима стандарда, у погледу назива, циљева, исхода учења, услова уписа, начина извођења, као и услова преласка са других студијских програма.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 9 (девет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 2: Сврха студијског програма

ВШУ је доставила Прилог 1.1. који је и јавно доступан на сајту установе. Увидом у приложу документацију, констатује се да је сврха мастер академских студија у профилу студијског програма Међународне студије, са једне стране, да студенти током једногодишње наставе надограде теоријска знања и практичне вештине стечене током претходног, основног академског школовања, и да се, са друге стране, оспособе и припреме за обављање различитих сложених послова у делатностима ослоњеним на област међународних студија у општем смислу, односно ужу предметну област сходно изабраном модулу.

На овим мастер академским студијама полазници надограђују, критички разматрају и практично примењују знања и вештине иницијално стечене током основних студија, али и развијају способност за самостални наступ и решавање сложенијих проблема кроз примену теоријских знања и методских приступа свих важнијих дисциплина међународних студија, оспособљавајући се за обављање са њима повезаних делатности - у домену локалног, регионалног, наднационалног и глобалног.

Кроз унапређење постојећих и стицање нових теоријских и практичних знања и вештина у области међународних односа и политике, као и сродних научних дисциплина, овај студијски програм полазницима омогућава разумевања природе, структуре и начина задовољавања потреба и интереса субјеката међународних односа у сложеним и динамичним глобалним околностима, оспособљавајући их за самостални стручни ангажман.

Студенти се квалификују за успешно обављање аналитичко-истраживачког рада и практичних задатака у изабраном професионалном окружењу - државним органима и административним службама, међународним организацијама, невладиним организацијама, компанијама, научно-истраживачким установама и другим службама где имају прилику да примењују стечено знање и вештине.

Студије на овом програму обезбеђују проходност ка трећем нивоу – докторским студијама из међународне области.

Сврха СП јасно је дефинисана, у складу са основним циљевима ВШУ и обезбеђује стицање компетенција које су друштвено оправдане и корисне.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 3: Циљеви студијског програма

СП има јасно дефинисане циљеве који проистичу из основне сврхе СП и тичу се стицања академског звања **мастер политиколог за међународне послове**. Циљ СП, на когнитивном нивоу, остварује се кроз процес преношења неопходних знања и вештина, као и развијање способности студената за успешно и самостално обављање послова мастер политиколога за међународне послове. Компетенције будућих мастер политиколога за међународне послове и њихове академске вештине у директној су корелацији са остваривањем основних циљева студијског програма, али и са методолошким приступом у реализацији студијског програма који утиче и на развој креативних способности и овладавање практичним вештинама потребним за обављање професије мастер политиколог за међународне послове.

Појединачни циљеви реализације СП у односу на опште циљеве образовања утврђене у нормативним оквирима НОКС-а, према степену студија, и у односу на преношење знања, вештина или развијање способности су: унапређивање постојећих и стицање нових теоријских и практичних знања и вештина у областима међународне политике, европских интеграција, међународне безбедности, међународног хуманитарног права као и сродних научних дисциплина ради разумевања природе, структуре и начина задовољавања потреба и интереса субјеката међународних односа у сложеним околностима међународног карактера; стицање ширег знања о међународним појавама и процесима, ради критичког разумевања и практичног деловања на системске, структурне и организационе аспекте функционисања међународног друштва, заједница и група које га чине и које у њему остварују своје интересе у интеракцији с другим сличним субјектима; стицање знања о локалним, регионалним, наднационалним и глобалним димензијама међународне политике, савремених интеграција у Европи, спољно-политичког деловања САД и проблематике везане за питања међународне безбедности и људских права; стицање знања и разумевање теоријско-методолошких концепата конкретних дисциплина из шире области међународних студија; оспособљавање студената за практичну примену стечених знања, како би што дирекције одговорили захтевима тржишта рада; овладавање практичним вештинама за успешно обављање професионалног рада у овој области; оспособљавање за самостално и тимско обављање задатака везаних за планирање, организовање и реализовање разноврсних делатности из области које студијски програм обухвата; оспособљавање за самосталан аналитичко-истраживачки рад у проучавању међународних проблема и сагледавању могућих решења, уз поспешивање критичког размишљања; изградња професионалног идентитета и усвајање вредносних основа релевантних за занимања у области међународних студија; оспособљавање за практичну примену савремених информационо-комуникационих технологија у прибављању информација, стицању знања и решавању проблема у областима које студијски програм обухвата.

Циљеви сваког појединачног предмета на СП дефинисани су и представљени у силабусима предмета на сајту установе.

Јасно и недвосмислено формулисани општи и појединачни циљеви реализације СП, као и циљеви сваког појединачног предмета, усаглашени су са основним задацима и циљевима представљеним у релевантним одредбама Статута ВШУ, али и са потребом интеграције научноистраживачког рада и образовног процеса у циљу побољшања и унапређивања квалитета образовања.

Циљеви студијских планова и програма усклађени су са потребама тржишта рада, модалитетима привредног развоја и, пре свега, дефинисаним националним оквиром квалификација у Републици Србији.

У прилогу за овај стандард, ВШУ је доставила Прилог 1.1. који је и јавно доступан на сајту установе. Методе које СП предвиђа за остваривање наведених циљева су: предавања, вежбе, семинарски рад, есеј, студија случаја, дебата, симулација и самостални истраживачки рад.

Задати *циљеви* СП укључују постизање одговарајућих компетенција и академских вештина, као и методе за њихово стицање. Исходи учења на овом СП оспособљавају студенте да постану професионалци у овој специфичној области политикологије и међународних послова. Циљеви су у складу са основним задацима и циљевима ВШУ на којој се програм изводи. Такође, усклађени су са захтевима одређене области тржишта рада и потребама привредног развоја.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 4: Компетенције дипломираних студената

ВШУ је приложила Прилог 4.1. – Додатак дипломи и констатује се да успешним завршетком овог академског мастер програма студенти стичу следеће компетенције у циљу што успешнијег обављања професионалне делатности: продубљено теоријско знање о савременим процесима у међународној заједници, а посебно у Европи и Балкану, као и САД; темељно познавање и разумевање теоријско-методолошких концепата и основа дисциплина везаних за међународну политику, међународно хуманитарно и право људских права, стратешке, као и глобалне, европске, балканске и студије САД; способност анализе и синтезе научних и стручних сазнања у области међународне политике, економије, права и безбедности, као и њихову кумулативну примену у правцу разумевања стратешких концепата, а затим и природе, структуре и начина задовољавања потреба и интереса нашег друштва у међународном окружењу; способност разумевања начина на који савремени међународни проблеми настају и одговора теорије и праксе међународне политике на њих; способност критичког разумевања и примене средстава карактеристичних за деловање у међународном окружењу, односно на структурне аспекте функционисања међународног друштва и његове субјекте, уз наглашен значај стратешког мишљења и каузалног закључивања; способност за самостално и тимско обављање задатака везаних за примену теоријских знања у пракси, уз усвајање највиших стандарда професионалне етике; комуникационе способности и вештине успостављања и одржавања односа са другим особама које се баве истом или сличном делатношћу; способност за повезивање знања из више сродних области ради успешнијег решавања сложених проблема у пракси; способност праћења, примене и преношења нових сазнања у области међународних студија.

По завршетку студија очекује се да ће студенти стећи детаљан, компаративан увид у савремене теоријске и методолошке основе и приступе у неколико области међународних студија, као темељ за даље успешно деловање у друштвеној пракси. Продубљена знања и вештине профилисаће у областима: *међународне политике, међународног хуманитарног и права људских права, стратешких студија, глобалних, европских, балканских и студија САД*. То подразумева и одговорно прихватање коришћења истраживања у пракси и етичку примену релевантних истраживачких парадигми.

Анализом Прилога 4.1. – Додатак дипломи процењује се да наведени документ садржи све елементе предвиђене Правилником о садржају јавних исправа које издаје високошколска установа, од 8. марта 2019. (Службени гласник, бр. 15/2019), иако није припремљен на образцу 6.

Студенти ће, по завршетку студија, бити оспособљени да самостално обављају највећи део сложених послова у институцијама које се баве међународном проблематиком, као и да самостално и тимски истражују у оквиру више области међународних студија. То подразумева и њихово оспособљавање да самостално или тимски примењују методе везане за дисциплине међународних студија у анализи и решавању конкретних проблема с којима се наше друштво, у различитим аспектима, буде сусретало у свом деловању на међународном плану.

Установљено је да су прецизно дефинисане како опште тако и специфичне компетенције и да су у складу са структуром и садржајем СП, као и да су прецизно описане и усклађене са исходима датим у курикулуму. Такође констатовано је и да су услови и поступци неопходни за завршавање студија и за добијање дипломе одређеног нивоа образовања јасно дефинисани (Прилог 4.1), да су доступни на увид јавности, усклађени са циљевима, садржајем и обимом СП.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 5: Курикулум

Курикулум СП је јасно представљен и обухвата распоред предмета по семестрима, фонд часова и број ЕСПБ.

У Књизи предмета, прилично унифицирано су дати сви потребни подаци (назив, опис предмета, година, семестар, број ЕСПБ, имена наставника) са циљевима, исходима, методама извођења наставе, начинима провере знања и оцењивања, уз прилично богат списак уже и шире литературе. Однос поена са предиспитних обавеза и са испита је у границама нормативних захтева и износи од 40-60 према 60-40.

Однос часова предавања и активне наставе је минимално различит међу модулима и износи од 7,00-7,50 часова предавања, према 3,50-4,33 часова вежби и 8,17-9,50 часова СИР недељно, што је у границама захтева.

Завршни рад је предвиђен у свим модулима овог програма и то: као Мастер семинар (припрема за завршни рад) и сам завршни рад. Завршни рад носи укупно 12 ЕСПБ. Стручна пракса је предвиђена у оквиру курикулума сваког модула и разрађена је у Књизи предмета са циљевима, исходима, садржајем наставе и бројем ЕСПБ (3).

И за завршни рад и за стручну праксу, постоји опис као и код осталих предмета.

У структури СП, предмети су различито заступљени по модулима. Укупно: Академско-општеобразовни: 0-3,75%; Теоријско-методолошки заузимају од 22,5-30%; Научно-стручни од 25-56 % и Стручно-апликативни од 17-45%. Изостанак академско-општеобразовних предмета код појединих модула, или минималан проценат код других, тешко је прихватљив с обзиром да мастер студије подразумевају и ширину образовања.

Ово посебно може да буде проблем за студенте који долазе са других факултета и немају основу за реализацију других група предмета.

Заједничко за све модуле јесте стручна пракса и завршни рад. Од осталих садржаја, сваки модул има један или два обавезна предмета (код модула Међународно хуманитарно право и Студија савременог Балкана), а остале студенти бирају из два изборна блока. Могућност избора, дата је у распону од 2 предмета од четири понуђена, до три од 11. Велика могућност избора, несумњиво, има позитивне ефекте према студентима али, истовремено, може донекле да наруши суштину садржаја појединих модула.

У целини, курикулум студијског програма је јасно представљен, садржи све неопходне податке.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 8 (осам).

Стандард је испуњен.

Стандард 6: *Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма*

СП је двосеместрални студијски програм од 60 ЕСПБ са (шест) 6 модула који нуди студентима најновија научна сазнања из ове области. Усклађен је са савременим тенденцијама европског образовног простора у развоју политичких наука. Квалитет СП обезбеђује се савременошћу СП, што се може потврдити увидом у силабусе (на основу садржаја, циљева и исхода учења предмета који чине СП).

Анализом структуре СП – листе предмета, распореда по семестрима, као и осталих елемената студијског програма предвиђених стандардима, утврђено је да је студијски програм целовит и свеобухватан, да је усаглашен са основним и докторским студијама из области политичких наука ове установе, те да истовремено представља добру основу за наставак стручног оспособљавања и научног усавршавања на овој, али и другим установама у земљи и иностранству.

СП је усклађен са сличним акредитованим програмима на установама европског образовног простора, чиме се обезбеђују једнаке професионалне компетенције мастер политиколога за међународне послове. СП испуњава европске стандарде по формално упоредивим елементима, као што су: услови уписа, начин студирања, обавезни завршни рад, стицање дипломе, што доприноси покретљивости студената и наставника. Поређењем курикулума по референтним тачкама: исходима учења и компетенцијама, приступу учењу, обиму и врсти литературе, може се закључити да постоји значајна усаглашеност СП са иностраним студијским програмима из области политикологије. Досадашња искуства показала су да се студенти, који своје школовање на докторским студијама настављају у иностранству, лако уклапају у европске академске програме, наводи се у опису Стандарда.

ВШУ је приложила податке о три акредитована европска образовна програма из области међународних студија:

1. MPhil Politics and International Studies, University of Cambridge
2. MSc in International Relations, London School of Economics and Political Science
3. Master in International Governance and Diplomacy, SciencesPo, Paris School of International Affairs

ВШУ је доставила прилоге који потврђује компатибилност СП са наведеним студијским програмима. Студијски програм Политика и међународне студије, који се реализује на Кембриџу, има 28 модула, док друга два мастер програма немају заступљене модуле али студенти одабиром изборних предмета (који у великој мери одговарају предметима на кандидованом студијском програму) сами профилишу „модуле“ на овим студијским програмима. Прилози 6.1, 6.2, 6.3 и 6.4 садрже одговарајућа PDF документа која су доступна и на сајтовима наведених установа.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 7: *Упис студената*

У документацији коју је поднела Установа садржани су следећи прилози: Прилог 7.1. Конкурса за упис на Мастер академске студије у школској 2020/21. години, који садржи све релевантне податке; Прилог 7.2. Одлука о формирању комисија за упис прве године мастер академских студија Универзитета у Београду на Факултету политичких наука у школској 2020/21. години. Одлуком се именују чланови комисије и одређују њихове улоге и надлежности; Прилог 7.3. Услови уписа студената, који садржи исечак из Статута факултета везан за упис студената.

У оквиру Стандарда 7. приложене су следеће табеле: Табела 7.1. Преглед броја студената који су уписани на студијски програм у текућој и претходне две године, која садржи податке о броју студената који тренутно студирају, који су уписани у претходне две и броју студената планираном за упис, као и просечне оцене уписаних кандидата на МАС Међународне студије ;Табела 7.2. Преглед броја студената који су уписани на студијски програм по годинама студија у текућој школској години. Табела садржи податке о броју студената по години студија на студијском програму МАС Међународне студије.

Достављени Конкурс за упис садржи податке о условима, начину уписа, рангирања кандидата, начину, поступку и роковима подношења жалби али и висини школарине, те се може констатовати да су у конкурс садржани сви релевантни подаци.

Увидом у остале прилоге утврђује се да су испуњени сви услови из Стандарда 7, те да је планирани број студената на студијском програму за који се тражи акредитација у складу са расположивим могућностима установе, односно уставнова располаже укупним простором од 8.710,16 м² опремљених учионица и осталих просторија неопходних за реализацију процеса високог, те да се при упису проверавају способности које одговарају карактеру студијског програма. Такође установа испуњава овај услов и у погледу односа укупног броја студената на свим студијским програмима и укупног расположивог и опремљеног простора.

Услови уписа, начин рангирања кандидата и поступак полагања пријемног испита уређени су одговарајућим актима Установе и истакнути на сајту у посебном одељку.

ВШУ континуирано прати и води евиденцију о броју студената на СП те је очигледно да интересовање студената за уписом овог студијског програма не опада, дакле приметан је тренд раста броја студената и интересовања за овим студијским програмом чиме је се већи број студената планираних за упис оправдава и на чему се темељи.

Анализом прилога 7.3. утврђено је да се на прву годину студијских програма мастер академских студија може се уписати лице које је завршило основне академске студије остваривши најмање 240 ЕСПБ, као и лице које је завршило основне студије у четворогодишњем трајању по прописима која су важила до ступања на снагу Закона о високом образовању односно лице које је завршило интегрисане студије, односно мастер академске студије, остваривши 300 ЕСПБ. Такође, установа води рачуна о претходно стеченим компетенцијама кандидата.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 8: *Оцењивање и напредовање студената*

У оквиру стандарда 8. Достављена је следећа документација: Прилог 8.2. Књига предмета, који садржи списак свих предмета који се изучавају на студијском програму, као и спецификацију за сваки предмет засебно: назив предмета, имена предметних наставника, статус предмета, циљ, исход, садржај, литературу (обавезну и допунску), број часова наставе и оцењивање; Табела 8.1. Збирна листа поена по предметима које студент стиче кроз рад у настави и полагањем предиспитних обавеза као и на испиту – садржи табелу са списком свих предмета са бројем поена које студент може остварити на настави, предиспитним обавезама и на завршном испиту; Табела 8.2. је Табела о статистичким подацима о напредовању студената на започетим студијском програму за школску 2019/2020. годину

Студенти полагањем испита стичу предвиђени број ЕСПБ који су наведени у силабусу предмета, ЕСПБ се утврђују јединственом методологијом, број сати утрошених за предавања, вежбе и припрему испита подељеним са 25 за један ЕСПБ, односно према

оптерећењу студената који одређују наставници приликом припреме курикулума за акредитацију.

Прегледом Књиге предмета и Табеле 8.1. утврђено је да је за сваки предмет испуњен услов предвиђен Законом о високом образовању у погледу минималног, односно, максималног броја поена који студент може остварити на предиспитним обавезама. Силабусом предмета јасно су дефинисани начини стицања поена за сваки предмет, на основу сваке појединачне активности током наставе или извршавањем предиспитне обавезе и полагањем испита. За сваки предмет је испуњен законски оквир у погледу минималног односно максималног броја поена на предиспитним обавезама. У сваком силабусу појединачно је наведено на који начин студенти стичу поене на основу наставе, предиспитних обавеза и испита. У погледу континуираности праћења успешности студената у савлађивању одређеног предмета током наставе и изражавање успешности поенима силабусом предмета предвиђено је стицање бодова у оквирима Закона о високом образовању односно на сваком предмету минималан број бодова који се може стећи у наставним активностима је максимално 70 односно предвиђен број бодова на испиту одређен је у минималном износу од 30. ВШУ редовно прати постигнут успех и континуитет у раду студената на већ постојећим и акредитованим студијским програмима, те не постоји препрека да се ти захтеви остваре и на студијском програму чија се акредитација тражи, што се јасно види у достављеним табелама.

Увидом у табелу 8.2. може се закључити да је приметно велики број студената који су пали или обновили годину, односно одустали (око 80 процената), али да је просечна оцена на испитима (9,16) на високом (задовољавајућем нивоу).

Увидому текст *Извештаја о самовредновању Стандард 8: Квалитет студената* - установљено је да су самовредновањем обухваћене и анализиране све најбитније тачке овог стандарда као што су доступност информација потенцијалним студентима о начину уписа и самом студирању на ВШУ, одабир студената односно да ВШУ вреднује постигнућа сваког студента појединачно у претходном средњошколском образовању и резултате на пријемном испиту, једнакост и равноправност студената односно да на ВШУ постоји забрана дискриминације, позитивне дискриминације и сексуалног узнемиравања (односи се и на наставно и ненаставно особље), обавеза праћења наставе давањем информација на почетку године о обавезама током студирања и упознаје студенте са календаром и наставним планом предвиђеним за наредну годину и информације о обавезном праћењу наставе. Тачке које су још анализиране и обрађене су начини полагања испита и оцењивање на испитима, анализа и унапређење система оцењивања, професионално понашање наставника и оцењивање студената, провера оцена студената и пролазност на испитима који су усклађени са циљевима, садржајима и обимом акредитованих студијскиј програма. Такође у извештају је садржана и процедура самовредновања која представља скуп међусобно повезаних радњи свих релевантних фактора на Установи (орган пословођења, стручни органи, службе, студенти...), инфраструктуре намењене студентима – односи се на употребу библиотеке, читаонице, студентског клуба и осталих просторија намењеним студентима. **Јаке тачке** мера за обезбеђивање квалитета су јасно дефинисане процедуре и критеријуми пријема и уписа студената, прецизно дефиниса и јавно објављене информације о садржају студијских програма и условима студија, транспарентне и добро уређене процедуре и критеријуми оцењивања на сваком наставном предмету и години студија, обезбеђена једнакост и равноправност студената при пријему и у току студија уз забрану дискриминације и сексуалног злостављања, објективно оцењивање студената на испитима према унапред објављеним критеријумима, континуирано праћење пролазности студената по годинама и деловање у складу са анализама, примена критеријума оцењивања уз паралелну примену и

корективних мера, и на крају, учествовање студената у процесу доношења одлука али и велика заинтересованост студената за учешће у процесу самоорганизовања и активизма кроз учешће у раду у великом броју студентских организација. **Слабе тачке** Извештаја о самовредновању у смислу стандарда 8 уочене су као предлози за унапређењем квалитета који се односе на континуираном раду на унапређењу информационог система имајући у виду да се комуникација, обавештавање студената, пријава испита итд... обавља све више путем интернет странице установе, посебно у време студирања у новонасталим епидемиолошким условима, где се чак и део наставе у пракси одвија путем виртуелних средстава комуникације, прилагођавање просторија библиотеке и књижаре згради факултета, опремање додатног простора ради унапређења квалитета и квантитета просторија за извођење наставе и испита и прилагођавање тог и осталих просторија што лакшем коришћењу од стране особа са посебним потребама. На крају, систем студирања, поготово у пољу друштвено-хуманистичких наука, требало би уподобити са савременим захтевима смањења и корекције обимности градива и одступање од система „ex cathedra“ начина извођења наставе у корист интерактивног и практичног приступа наставном процесу, чак и у смислу увођења система дуалног начина студија, те би то била једина препорука усмерена ка подизању квалитета наставног процеса.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 9: Наставно особље

Број наставника је довољан да покрије укупан број часова активне наставе на СП/ВШУ, тако да наставник, у складу са прописаним нормативима, остварује просечно 180 часова активне наставе годишње, односно до 6 часова недељно, при чему максимално оптерећење ниједног наставника не прелази максимално дозвољено оптерећење од 12 часова недељно.

Од укупно 35 наставника који су ангажована на СП, 30 наставника је у установи ангажовано са 100% радног времена, и пет (5) наставник ангажован је по уговору. Подаци у Табелама 9.2 и 9.3. и у Извештају о параметрима СП се подударају.

На СП 93,63% наставе држе наставници са пуним радним временом, чиме су испуњени нормативи прописани стандардом да наставници са пуним радним временом држе најмање 70% наставе. На нивоу установе 90,18% наставе држе наставници са пуним радним временом, наставници са непуним радним временом 2,51%, док наставници у допунском раду на нивоу установе реализују 7,31% часова активне наставе.

Просечно оптерећење наставника на СП је 2,22 часа недељно, док је на нивоу ВШУ просечно оптерећење 4,75 (НАТ, 4.8.2021) и у складу је са стандардом према коме је максимално просечно оптерећење на нивоу установе 6 часова активне наставе недељно, уз толеранцију од 20%. Наведени податак о оптерећењу на нивоу установе у складу је са прилогом који је достављен у оквиру документације за студијски програм – Табела 9, где је такође наведено да је просечно оптерећење наставника на нивоу установе 4,75.

Ниједан наставник нема оптерећење на нивоу установе веће од 12 часова недељно.

Научне и стручне квалификације наставног особља одговарају образовно научном пољу, врсти и нивоу задужења на СП. Сваки наставник има најмање пет, односно свих десет референци из уже научне области из које изводи наставу на СП. Неки, али не сви потребни подаци о квалификацијама наставног особља и њиховим референцама доступни су јавности на сајту ВШУ.

Број сарадника довољан је да одговори потребама СП. Наиме, на СП ангажована су 10 сарадника од којих је осам (8) сарадника у установи ангажовано са 100% радног времена, један (1) сарадник ангажован је са мање од 100% радног времена и један (1)

сарадник ангажован је по уговору, а према Извештају о параметрима СП (НАТ, 4.8.2021.) на овом СП потребан број сарадника је 3,11. Број сарадника на СП покрива укупан број часова активне наставе тако да сарадници, у складу са прописаним нормативима, на свим студијским програмима остварују просечно 300 часова вежби годишње, односно максимално 10 часова вежби недељно, при чему ниједан сарадник не прелази гарницу од 16 часова активне наставе недељно.

Просечно оптерећење сарадника на СП је 1,93, а на нивоу установе је 6,81. Проценат часова активне наставе коју држе сарадници ангажовани у установи са 100% радног времена на нивоу установе је 88,27%, сарадници са непуним радним временом 3,04, док сарадници у допунском раду на нивоу установе реализују 8,69% часова активне наставе.

ВШУ доставила је Табеле 9.0 – 9.8. и Прилоге 9.1 – 9.8. Након увида у достављену документацију констатира се да је документација за наставнике са пуним и непуним радним временом комплетна. За наставнике у радном односу су достављени изводи из ЕБП ПУРС (Прилог 9.1). За наставнике су приложене дипломе о стеченом академском називу доктора наука, дипломе са основних и магистарских/мастер студија, као и уверења о нострификацији за наставнике који су неки од нивоа студија завршили у иностранству.

Достављене су одлуке о избору у звање, уговори о раду, МА обрасци о пријави обавезног социјалног осигурања (Прилог 9.2).

Међу наставницима нема оних којима је истекао изборни период, ни оних који су навршили 70 година живота.

Документација за сарадника је комплетна. За сараднике су достављени изводи из ЕБП ПУРС, одлуке о изборима, уговори о раду и МА образац дипломе.

ВШУ је свесна како својих предности, тако и недостатака и она их наводи у *Извештају о самовредновању*. ВШУ врши редовну процену квалитета наставника и сарадника који учествују у настави, али не и своје политике и процедуре везане за запошљавање и избор наставног кадра. ВШУ не поседује програм развоја кадра, мада појединачни захтеви наставника за стручним усавршавањем готово увек наилазе на подршку. Не постоји ни план развоја људских ресурса за академско, техничко и наставно особље, али ВШУ излази у сусрет свима који желе да се усаврше у професионалном смислу, наводи се у Извештају. На ВШУ процеси именовања и избора у звања транспарентно су регулисани, а дефинисани су и критеријуми за избор наставног кадра. Избор наставника и сарадника ВШУ обавља се у складу са унапред познатим одредбама важећих правних прописа на националном нивоу, Универзитету и Факултету. У Извештају о самовредновању износи се и предлог мера и активности за унапређење овог Стандарда, па се између осталог препоручује да Факултет одреди особу која ће се бавити развојем људских ресурса, као и оснивање научног фонда Факултета који би финансијски подстицао одласке наставника и сарадника на међународне конференције као и објављивање радова у међународним часописима на SCI листи.

На основу чињеница које је Комисија установила анализом доступне документације и приликом посете установи ВШУ располаже компетентним наставним кадром, чије квалификације одговарају образовно-научном пољу и врсти задужења на СП и њихово оптерећење на СП и на нивоу ВШУ у складу је са прописаним нормативима.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 9 (девет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 10: Организациона и материјална средства

ВШУ поседује капацитете потребне за извођење наставе на СП, који обухватају учионице, кабинете, библиотеку, читаоницу и друге просторе који су неопходни за обављање делатности.

ВШУ обавља своје делатности на једној локацији у Београду у улици Јове Илића 165, Београд. Укупна површина простора који користи Факултет износи 8710,16 m², према попису просторија. За извођење наставе, на располагању су 17 слушаоница, 14 учионица и један амфитеатар. Установа има адекватну опрему за обављање своје делатности. Простор за извођење наставе премашује минимум стандарда од неопходних 2 m² бруто простора по студенту (којих има укупно 3500). Узевши у обзир расположиве податке из Извештаја о самовредновању и власничке документације, обезбеђена је квадратура од 2,48 m² простора по студенту ($8710,16:3500=2,48$ m²).

За особе са хендикепом приступ Факултету је омогућен путем приступне рампе на улазу у зграду, лифтом којим се приступа свим учионицама, одређеном броју слушаоница и читаоници Факултета. Истовремено, Студентска служба за I и Студентска служба за II и III степен студија распоред наставе организују на начин да студенти са инвалидитетом похађају наставу искључиво у просторијама где им је омогућен приступ. Ово све у складу је са техничким стандардима Правилника о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама ("Сл. гласник РС", бр. 22/2015).

ВШУ обезбеђује адекватан канцеларијски простор за административне послове у површини од 247,10 m², за потребе студентске службе и секретаријата.

Целокупни простор ВШУ користи се за потребе наставе и управе и у потпуности задовољава одговарајуће урбанистичке, техничко-технолошке и хигијенске услове. Простор је у државном власништву са правом располагања и коришћења од стране Факултета.

ВШУ поседује све услове и техничку опрему потребну за савремено извођење наставе у складу са потребама студијског програма, према пописним листама у прилогу 10.2. Све просторије су климатизоване и опремљене рачунарима (укупно 192 стона рачунара и 112 лаптопа, 63 шампача и 18 мултифункционалних уређаја за штампање и скенирање), видео пројекторима, електронским таблама и Интернетом. Поред ЕДУРОАМ сервиса, на Факултету постоји и РЦУБ мрежа за приступ интернету, а интегрисан је и нови Сименсов телекомуникациони систем на мрежну инфраструктуру. Студенти су на одговарајући начин обавештени о тим условима на Факултету.

Факултет има обезбеђен простор за рад Студентског парламента од 101,10 m².

ВШУ има библиотеку са читаоницом која се налази у просторијама површине 797 m² са 250 места, опремљена 21 рачунаром који су на располагању корисницима. Располаже са преко 67 000 библиотечких јединица из области из којих се изводи наставни процес. Библиотечки фонд укључује довољан број примерака одговарајуће уџбеничке литературе за предметне ОАС (обавезне и допунске), односно 228 библиотечких јединица релевантних за овај студијски програм као и помоћна наставна средства која су доступна у времену и у броју који је довољан да се обезбеди нормално одвијање наставног процеса.

Употреба библиотеке је стандардизована тако да испуњава захтеве највишег нивоа квалитета. Студентима је обезбеђен приступ KoBSON сервисима па самим тим и приступ десетинама хиљада часописа (више од 35000 наслова) и електронских књига (око 160 000 наслова).

Према наведеном установа задовољава тражени стандард за извођење наставе на СП.

10.1. Квалитет информатичких ресурса, уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

ВШУ је донела Правилник о наставној литератури који регулише квалитет уџбеника, литературе и информатичких ресурса, као и област издаваштва и издавачке делатности ВШУ. У складу са Правилником, Комисија за издавачку делатност ВШУ систематично прати и процењује квалитет уџбеника са аспекта садржаја, структуре, стила и обима.

ВШУ је самостално и у суиздаваштву, објавила велики број књига и зборника радова, углавном наставника и сарадника, а објављена су и 22 броја часописа Годишњак ФПН, 19 бројева часописа Политички живот, 27 бројева регионалног часописа Политичке перспективе, 47 бројева часописа ЦМ Комуникација и медији, 18 бројева часописа Journal of Regional Security, 24 броја часописа Генеро.

Према упитницима за процену квалитета рада ВШУ у МАС Квалитет рада библиотеке оцењен је са 3,57, квалитет рада Информатичког центра са 3,39 и Квалитет уџбеника и наставног материјала са 0.

ВШУ обезбеђује свим студентима уџбенике и другу литературу. Сва обавезна литература доступна је у Библиотеци ФПН. Настава из сваког предмета покривена је одговарајућим уџбеницима и другим училима који су унапред познати и објављени. Сви уџбеници налазе се на располагању студентима у Библиотеци.

ВШУ има и Библиотечки одбор са основном сврхом да брине о врсти и квалитету набавке литературе за потребе наставно-научног процеса. Одбор одлучује о куповини нових књига и часописа и претплати на електронске базе књига и часописа.

Библиотека ВШУ располаже са преко 67.000 библиотечких јединица. Део библиотечког фонда чини 800 наслова научних часописа на домаћем и страним језицима.

ВШУ је основала институционални Репозиторијум научних резултата коме се може приступити преко факултетског сајта и који омогућава преглед научних публикација, као и увид у остале резултате настале у оквиру пројеката који се изводе на ФПН (монографије, чланци у часописима, поглавља у тематским зборницима, примарни подаци, аудио и видео материјали итд.).

На Интернет страници ВШУ постоје линкови који воде до база података електронских часописа Political Science Complete (450 наслова часописа, 350 електронских књига, 50000 научних чланака са конференција), до 34 електронске књиге издавача Оксфорд и 12 часописа издавача Т&Ф.

Осим тога, преко академске мреже, ВШУ има приступ KoBSON сервисима, па самим тим и десетинама хиљада часописа (више од 35 000 наслова) и електронских књига (око 160 000 наслова) од преко двадесет реномираних издавача.

У састав фонда библиотеке улазе и књиге које су на страним језицима као део фондова центара на ВШУ: Центра за америчке студије, Центра за британске студије, Центра за руске студије, Центра за екологију, Центра за европске и међународно-правне студије, Центра за студије мира и Центра за студије рода.

Библиотека има читаоницу заједно са фондом књига са 25 места, од којих је 10 места опремљено рачунарима. У састав библиотеке улази и централна читаоница са 200 места. Сви факултетски информатички ресурси имају приступ интернету.

Комисија систематично прати и оцењује рад Библиотеке. Комисија једном годишње: утврђује стање наставне литературе на наставним предметима студијских програма ВШУ, утврђује усклађеност рада Службе библиотеке и документације ФПН са стандардима које је утврдила Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије, утврђује да ли ВШУ студентима обезбеђује неопходне информатичке ресурсе.

Библиотека ВШУ обезбеђује студентима неопходне информатичке ресурсе за савлађивање градива.

На сајту ВШУ доступни су електронски каталози, како локалних тако и осталих библиотека које улазе у библиотечко-информациони систем Србије. Линкови електронских каталога светских библиотека такође су доступни и могуће је њихово претраживање.

Библиотека је члан дистрибуиране базе података COBISS.SR. - електронска локална и узајамна библиографска база (преко 100 најзначајнијих библиотека Србије), али и базе знања, базе пуних текстова, научних информација садржаних у он-лајн дигиталним репозиторијумима докторских и магистарских радова доступних преко адресе асоцијације умрежених репозиторијума дигитализованих теза и дисертација Networked Digital Library of Theses and Dissertations; затим, електронске научне часописе и књиге, индексне базе, отворене архиве, научне сервисе и друге за науку релевантне архиве сабране, пре свега, у јединствени конзорцијум библиотека Србије - КОБСОН.

У Служби библиотеке и документације запослени су: 1 библиотекар и 2 књижничара. Комисија континуирано прати број, компетентност и мотивисаност особља Библиотеке.

Библиотека организује курсеве обуке студената којима се они упознају са начином рада Библиотеке и Рачунарског центра.

Просторије Библиотеке смештене су у одговарајућем делу зграде у којем корисници имају адекватне услове за рад. Приступ фонду Библиотеке обезбеђен је најмање 12 сати дневно. Библиотека ради у две смене, дакле од 8h до 20h, суботом од 8h до 16h.

ВШУ је израдила SWOT анализу и предлог мера и активности за унапређење квалитета овог стандарда.

Стандард 10.2 – Квалитет управљања високошколском установом и квалитет наставне подршке

Органи управљања ФПН, њихове надлежности и делокруг рада утврђени су и дефинисани Законом о високом образовању и Статутом Факултета политичких наука. Статутом су утврђене надлежности Декана, Савета, Наставно-научног већа, Одељења и Катедри Факултета. Надзор над радом управе врши Савет ФПН.

Организационе јединице ФПН су: наставно-научна јединица и стручна служба. Наставно-научну организациону јединицу чине наставници и сарадници факултета. У оквиру наставно-научне организационе јединице формирају се одељења, катедре, кабинет за стране језике и научно-истраживачки центри ФПН.

У оквиру наставно-научне организационе јединице, на предлог једног или више одељења ФПН. Наставно-научно веће доноси одлуку о формирању катедри ФПН.

У оквиру наставно-научне организационе јединице организују се научноистраживачки центри ФПН. На оснивање, организацију и рад научноистраживачких центара факултета примењује се Правилник о научноистраживачким центрима УБ-ФПН.

На ФПН делују следећа одељења: Политиколошко одељење, Одељење за међународне студије, Одељење за новинарство и комунологију и Одељење за социјалну политику и социјални рад.

Стручна служба обавља административне, правне, кадровске, материјално-финансијске, библиотечке, техничке, помоћне и друге опште послове за потребе деловања ФПН.

Стручни органи ФПН су: Наставно-научно веће, Изборно веће, Веће за студије 2. и 3. степена, Веће одељења, Катедра.

Главни орган управљања ФПН је Савет који чине: петнаест представника ФПН и то: тринаест (13) представника које бира Наставно-научно веће ФПН и два (2) представника које бирају остали запослени, четири (4) представника Студентског парламента Факултета и осам (8) представника оснивача.

Декан је руководиоца ФПН и орган пословођења у сарадњи са деканским колегијумом.

ФПН прати и оцењује квалитет управљања институцијом кроз рад Савета ФПН-а као највишег органа. Управа ФПН (декан и продекани) имају обавезу да једном годишње Савету поднесе извештај о раду, а Савет на својим седницама предлаже и предузима мере за унапређење управљања.

Преглед укрштених резултата из упитника за процену квалитета рада ФПН са оценама дат је у Извештају о самовредновању ФПН, стр. 41-44.

Праћење и оцењивање квалитета рада стручних служби и ненаставног особља врши Шеф службе општих послова ФПН. Осим шефа службе општих послова, у процену квалитета рада ненаставног особља укључени су и студенти, наставници и сарадници, али и само ненаставно особље (упитници за процену квалитета рада ФПН).

Услови за напредовање ненаставног особља дефинисани су Правилником о организацији и систематизацији послова на УБ-ФПН. По препоруци из претходног извештаја о квалитету рада ФПН, ненаставном особљу је пружена могућност да процени свој и рад својих колега, али је њихов рад оцењен и од стране наставног особља и студената. Преглед са оценама дат је у Извештају о самовредновању ФПН, стр. 44-45. Број и квалитет ненаставног особља усклађен је са стандардима за акредитацију. У Стручној служби има 47 запослених.

ВШУ обезбеђује, али не захтева перманентно усавршавање и образовање ненаставног особља. То питање није регулисано документима ВШУ и остављено је запосленима да по њиховом нахођењу одлуче да ли ће се усавршавати или не, чак иако им је усавршавање неопходно.

ВШУ је урадио SWOT анализу и предлог мера и активности за унапређење квалитета овог стандарда.

Стандард 10.3 – Квалитет простора и опреме

ВШУ располаже простором од 8.710,16 m² (за извођење наставе и за наставно и друго особље у установи). За извођење наставе на располагању је површина од 3.929.81 m², од чега су на располагању 20 слушаоница, 17 учионица, један амфитеатар, библиотека, читаоница, рачунарска учионица.

Све просторије су климатизоване и опремљене рачунарима (укупно 192 стона рачунара и 112 лаптопа, 63 штампача и 18 мултифункционалних уређаја за штампање и скенирање), видео пројекторима, електронским таблама и Интернетом. Поред ЕДУРОАМ сервиса, на Факултету постоји и РЦУБ мрежа за приступ интернету, а интегрисан је и нови Сименсов телекомуникациони систем на мрежну инфраструктуру.

Студентима су на располагању и реконструисане библиотека и читаоница (од 797 км² са 250 места), кабинети за стране језике, рачунарска учионица (21 рачунар), простор за одмор и дружење, те просторије за рад студентских организација.

Актуелном реконструкцијом, ВШУ настоји да додатно увећа функционални капацитет и ниво модернизације који студентима омогућава квалитетну наставу по Болоњском процесу.

С обзиром на укупан број студената (3500), ВШУ располаже са довољним простором за извођење наставе и вежби, будући да ради у две смене.

ВШУ располаже довољним простором за акредитовани СП, и то:

Број студената који студира по овом студијском програму:257.

Планирани број студената који ће се уписати на овај студијски програм:150.

Резултати упитника за процену квалитета рада ВШУ оценили су стање зграде и канцеларија са 3,32 и хигијену у згради са 3,46 од стране студената који студирају на МАС.

За особе са хендикепом приступ Факултету је омогућен путем приступне рампе на улазу у зграду, лифтом којим се приступа свим учионицама, одређеном броју слушаоница и читаоници Факултета.

Истовремено, Студентска служба за I и Студентска служба за II и III степен студија распоред наставе организују на начин да студенти са инвалидитетом похађају наставу искључиво у просторијама где им је омогућен приступ.

ВШУ поседује адекватну техничку опрему – рачунаре, пројекторе, камере, итд. која омогућује адекватно извођење наставе. Сва опрема је исправна и стално се проверава.

ВШУ континуирано прати и усклађује капацитет и опрему са бројем студената. У 2022. години планира се проширење капацитета ВШУ за још око 1680 m² простора који се дограђује и где ће добити: седам слушаоница и ТВ студио – капацитета 495 места, три канцеларије или слушаонице - капацитета 60 места, три административне канцеларије.

ВШУ обезбеђује запосленима неометан приступ различитим врстама информација у електронском облику. (За детаље види Стандард 9.), поседује рачунарску учионицу где студенти могу да користе рачунаре и Интернет.

ВШУ је урадила предлог мера и активности за унапређење квалитета овог стандарда.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 11: Контрола квалитета

ВШУ је 29. јануара 2008. године усвојила Стратегију обезбеђења квалитета. Факултет је ревидирао усвојену Стратегију обезбеђења квалитета 2013. године, а у јуну 2021. године је усвојена нова Стратегија обезбеђења квалитета.

Стратегија је утврдила мере за обезбеђење квалитета и то: утврђивање области обезбеђења квалитета; самовредновање; спољашња провера квалитета; акредитација студијских програма; јединство образовног, стручног и научноистраживачког рада; међународна сарадња; успостављање сталне сарадње са послодавцима и дипломираним студентима; успостављање сталне комисије за праћење и контролу квалитета; обавезу јавног публиковања резултата вредновања. На основу усвојене Стратегије, декан Факултета донео је Изјаву о обезбеђењу квалитета рада Факултета.

Субјекти обезбеђења квалитета су Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета рада Факултета и Комисија за унапређење и праћење квалитета наставе који се изводе на Факултету, као и сви остали факултетски органи, наставници, запослени у Стручној служби као и студенти. Факултет је усвојио Правилник о обезбеђењу квалитета рада ФПН у складу са којим је вршено самовредновање 2008. и 2011. године. Стратегијом и Правилником су утврђене области обезбеђења квалитета: студијски програми, настава, квалитет наставног особља, истраживање, оцењивање студената, уџбеници и литература, библиотека, информациони ресурси, простор и опрема, ненаставно особље, процес управљања, јавност рада итд.

Евалуација педагошког рада наставника се спроводи по завршетку сваког семестра на основу упитника који је прописао УБ. Али, поред тога већина наставног особља у оквиру својих предмета са сарадницима врши континуирано оцењивање квалитета наставног процеса, о чему редовно извештава надлежне продекане. На основу повратних

информација студената управо су и предложене измене курикулума, система оцењивања, уџбеника и наставне литературе.

Осим наставника, активну улогу у процесу самовредновања установе и студијских програма имају и студенти, који самостално организују евалуације, о чему такође извештавају надлежне продекане.

Последњи извештај о самовредновању обухвата период од 2017 – 2020. У поступку самовредновања анкетирано је наставно и ненаставно особље, активни студенти свих нивоа студија, дипломирани студенти, као и послодавци.

ВШУ је, уз Захтев за акредитацију студијског програма, приложила потребну документацију, а која је у претежном делу доступна и на увид јавности на званичној интернет страници установе у рубрици *Правни акти, планови и извештаји*.

Из Табеле 11.1 Листа чланова комисије за обезбеђење и унапређење квалитета закључује се да је ова Комисија сачињена од 7 чланова, од чега су 5 из редова наставног особља, 1 студент и 1 представник стручне службе установе. У погледу организационих јединица, заступљено је руководство установе (Продекан за квалитет, самоевалуацију и НИ делатност, председник), одељење за новинарство и комунологију, одељење за међународне студије, политиколошко одељење, одељење за социјалну политику и социјални рад, студентски парламент и стручне службе. Овакав састав у складу је са приложеним чл. 70 Извода из Статута Установе, донесеног 04.10.2018. године. Уз то, приложена је и Листа чланова Комисије за праћење и унапређење квалитета наставе на УБ-ФПН. Комисија за праћење броји 9 чланова, које чине представници свих одељења и Кабинета за стране језике, 2 студента и 1 представник стручне службе Установе. Састав Комисије за праћење и унапређење квалитета наставе у складу је са чл. 80 Статута.

ВШУ је приложила и извод из Статута, чији се чланови од 76-81 односе на квалитет. Недостају одлуке Наставно – научног већа о именовању чланова ових комисија.

ВШУ је приложила и Прилог 11.1. Извештај о самовредновању УБ-ФПН (2017-2020), усвојен на електронској седници ННВ одржаној од 23.12. до 27. 12. 2021. године, Прилог 11.2. Стратегију обезбеђења квалитета УБ – ФПН, од 22.06.2021, Прилог 11.3. Правилник о наставној литератури УБ – ФПН, од 19. марта 2008, Прилог 11.4. Извод из Статута о квалитету наставе.

Констатује се да је Правилник о наставној литератури донесен пре ступања на снагу актуелног Закона о високом образовању, те актуелног Статута установе, због чега је потребно наведени акт ажурирати, односно преиспитати његову усаглашеност за тренутно важећим актима вишег ранга.

Анализом Извештаја о самовредновању установе, констатује се да су успостављени нови механизми за процену квалитета рада ФПН-а које је Комисија произвела на основу Правилника. У процени квалитета рада факултета учествовало је 60% запослених у наставној јединици. Успостављени механизми за процену квалитета рада факултета могли би у својој процени да повежу образовну, научноистраживачку и стручну делатност факултета.

Веома је мали одзив и заинтересованост за учешће у процени квалитета рада факултета у ненаставној јединици. У анкети учествовало 38% запослених.

Успостављени су стандарди и развијени поступци за обезбеђење квалитета. Успостављени су органи који прате резултате процене квалитета. Угледајући се на друге факултете из земље, региона и шире, Комисија за евалуацију може предложити Наставно-научном већу факултета нове ефикасније и једноставније поступке за процену квалитета. Комисија за евалуацију може предложити спољњу евалуацију рада факултета и свих студијских програма.

Извештај о самовредновању није урађен за период 2011–2016. година иако је прописано да се извештај ради на сваке три године.

Формирана је Комисија за процену квалитета рада ФПН. Комисија је састављена од представника Управе, свих одељења ФПН, студената и ненаставног особља, те се може рећи да су сви органи факултета равномерно заступљени.

Комисија се састаје само у време обраде података евалуације педагошког рада наставника и углавном се бави резултатима евалуације педагошког рада наставника.

ВШУ прати спровођење плана наставе, као и планова рада на појединачним предметима и предузима корективне мере уколико дође до одступања. 5.6 Квалитет наставе се на Факултету политичких наука систематски прати и оцењује на појединачним предметима, али се предузимају и корективне мере за његово унапређење. Факултет је овластио Комисију да својим извештајима системски прати и оцењује квалитет наставе на појединачним предметима, као и да предлаже корективне мере за његово унапређење. Комисија корективне мере предлаже Наставно-научном већу. Веће усваја мере, а извршава их Декан Факултета. Он је дужан да упозори наставнике који се не придржавају плана рада на предмету или не постижу одговарајући квалитет предавања и вежби, на потребу побољшања. Што се тиче подстицања развоја компетенција наставника, не постоји план развоја наставног кадра, али наставници имају пуну подршку факултета да се усавршавају, као што су постдокторска усавршавања Марија Кири и Фулбрајт или размене наставног особља у оквиру КА103+ и КА107+ Еразмус програма. Такође, факултет подстиче и финансијски подржава учешће младих истраживача на међународним конференцијама које организују репрезентативна међународна струковна удружења. Високошколска установа обавља издавачку делатност у складу са својим могућностима. Издавачка делатност Факултета и проширење сарадње с водећим издавачким кућама као и стварање услова за формирање библиотечко-информационог центра важан су део општих оквира који стварају услове за развој академског и истраживачког језгра куће. Факултет самостално и у суиздаваштву, објављује књиге, углавном наставника и сарадника Факултета, као и научне часописе: Годишњак ФПН, Политичке перспективе (регионални часопис за политичка истраживања, у сарадњи са Факултетом политичких знаности из Загреба), Политички живот“, ЦМ – Комуникација и медији, Генеро, Journal of Regional Security, Студентски годишњак. Посебан сегмент који доприноси квалитету научноистраживачког и стручног рада је област међународне сарадње Факултета политичких наука. Интензивна сарадња са домаћим и међународним организацијама и образовним институцијама један је од приоритета Факултета политичких наука. Неговање регионалне и међународне сарадње и успостављање редовних веза са иностраним институцијама, рад на заједничким истраживачким пројектима, размена наставника, сарадника и студената ФПН, учешће на научним и стручним скуповима у иностранству и други облици међууниверзитетске сарадње представљају основу за укупно унапређивање наставног и истраживачког рада на ФПН. Факултет је уложио значајне напоре како би смањιο заостајање за савременим светским трендовима у политичким наукама, а резултати ових напора огледају се у постепеном приближавању наставних и истраживачких програма ФПН савременим стандардима у Европи и свету. Разни облици међууниверзитетске и међународне сарадње представљају основу за укупно унапређивање наставног и истраживачког рада на ФПН.

ВШУ је осигурала да наставу врши квалификован и компетентан наставни кадар. Институција врши редовну процену квалитета наставника и сарадника који учествују у настави, али не и своје политике и процедуре везане за запошљавање и избор наставног кадра (као ни за процедуре избора, именовања, процене, развоја и промоције кадра, између осталог). ВШУ не поседује програм развоја кадра, мада појединачни захтеви

наставника за стручним усавршавањем готово увек наилазе на подршку. Не постоји ни план развоја људских ресурса за академско, техничко и наставно особље, али подршку факултета имају сви који желе да се усаврше у професионалном смислу.

ВШУ примењује општу институционалну стратегију с обзиром на процедуре пријема и признавања образовања и поштује једнакост и равноправност студената по свим основама. Процедуре за пријем и оцењивање студената јасно су дефинисане, јавно објављене и непрестано се и доследно примењују на читавом факултету. Методе оцењивања су тако конципиране да на одговарајући начин процењују исходе учења и са пропозицијама оцењивања су сви упознати. Механизми за процену и контролу процедура оцењивања не постоје, а не постоје ни усвојене процедуре и мере у случају сувише ниске пролазности по предметима.

Инфраструктура за студенте (простор за рекреацију, клуб, студентска служба, библиотека, консултације и др.) испуњава захтеве који важе за високошколске институције.

ВШУ омогућује студентима одговарајући облик студентског организовања и учешћа у одлучивању, у складу са законом. У складу са модернизацијом и реформом наставно-научног процеса, на факултету се одвија врло интензиван и развијен студентски живот који чине самоорганизовани студенти кроз Студентски парламент ФПНа и бројне студентске организације које делују на факултету, као и три студентска електронска медија: Студентски радио „Слушаоница б“, Студентски лист „Политиколог“ и Студентска ТВ редакција „Јавна одбрана“. На Факултету политичких наука одвија се веома активан студентски живот који испуњавају бројне студентске организације својим догађајима. Током школске године студентске организације учествују у промоцији и процесу уписивања студената на факултет, организују бројне акције и догађаје као што су трибине, гостовања или хуманитарне акције. Тренутно на Факултету политичких наука делују следеће организације: Европски студентски форум, Тимска иницијатива младих, Студентска унија Факултета политичких наука, Српски политички форум, Дебатни клуб, Клуб студената Факултета политичких наука, Унија студената социјалног рада. Према резултатима из упитника, 52,6% студената сматра да факултет углавном омогућава студентско организовање, док 19,3% сматра да факултет у потпуности омогућава организовање. Са друге стране, 11,3% студената сматра да факултет не ради довољно по овом питању.

У сврху праћења квалитета уџбеника, литературе и информатичких ресурса Факултет је донео и почео да спроводи одговарајућа подзаконска акта: Правилник о наставној литератури Факултета. Издавачка делатност Факултета и проширење сарадње с водећим издавачким кућама као и стварање услова за формирање библиотечно-информационог центра важан су део општих оквира који стварају услове за развој академског и истраживачког језгра куће. Факултет је самостално и у суиздаваштву, објавио велики број књига и зборника радова, углавном наставника и сарадника Факултета, а објављена су и 22 броја часописа Факултета Годишњак ФПН, 19 бројева часописа Политички живот, 27 бројева регионалног часописа Политичке перспективе, 47 бројева часописа ЦМ – Комуникација и медији, 18 бројева часописа Journal of Regional Security, 24 броја часописа Генеро.

ВШУ је обезбедила значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета ове високошколске установе, и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима високошколске установе, као и кроз анкетирање студената о њеном квалитету.

ВШУ обезбеђује улогу студената у процесу обезбеђења квалитета кроз рад Студентског парламента, студентских организација и студентских представника у телима

факултета. Комуникација управе са студентским организацијама је на добром нивоу. Постоји аутономија деловања организација и помоћ од стране управе факултета приликом реализације једног броја акција и пројеката (уступање просторија за семинаре и трибине, штампање и копирање промотивног материјала, давање Интернет домена свим организацијама за презентацију на сајту факултета, додељене су канцеларије организацијама са пратећом опремом итд.). Факултет преко студентских представника предочава Студентском парламенту стратегију развоја и друге факултетске акте.

Студенти су преко својих представника активно укључени у процесе перманентног осмишљавања, реализацију развоја и евалуацију студијских програма у оквиру курикулума и развој метода оцењивања.

ВШУ преко Комисије обезбеђује услове и инфраструктуру за редовно, систематско прикупљање и обраду података. Приликом израде овог извештаја све стручне службе, управа, запослени и студенти, уско сарађују са Комисијом у достављању неопходних података за израду Извештаја. Факултет константно врши осавремењивање садржаја наставних програма и њихове упоредивости са програмима одговарајућих страних високошколских установа.

ВШУ нема утврђене механизме праћења квалитета СП, али је Комисија извршила увид у исходе образовања у оквиру акредитованих студијских програма који се изводе на Факултету и закључила да су они усклађени са основним циљевима и задацима Факултета. С обзиром на то да установа није спроводила редовно праћење квалитета рада студијских програма, није постојала могућност да се дефинише ниво рада, па самим тим ни да се отклоне недостаци. Стога је свакако препорука установи да у наредном периоду успостави механизме праћења квалитета за студијски програм и да спроводи поступак самовредновања за сваки студијски програм.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 7 (седам).

Стандард је испуњен.

ПРЕПОРУКЕ

- У наредном периоду ВШУ треба да успостави механизме праћења квалитета за СП и да спроводи поступак самовредновања за сваки студијски програм;
- Податке о квалификацијама наставног особља и њиховим референцама учинити доступним јавности на сајту ВШУ;
- Потребно је донети кадровски план.

На основу наведеног, поступајући у складу са чланом 21, став 1, тачка 1 Закона о високом образовању, којим је прописано да Комисија одлучује о захтеву за акредитацију и спроводи поступак акредитације установа и студијских програма у области високог образовања, Комисија је на седници одржаној 03. 03. 2022. године једногласно одлучила као у диспозитиву овог решења.

Достављено:

- високошколској установи
- архиви

Председник Комисије

Проф. др Ана Шијачки

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Национално тело за акредитацију
и обезбеђење квалитета у високом образовању

Број: 612-00-00278/9/2021-03

Датум: 10. 03. 2022. године

Булевар Михајла Пупина 2

Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА БЕОГРАД			
Примљено	4. 4. 2022		
Оригинал	Број	Прилог	Вредност
01	697/2	1	1

На основу члана 23, став 9, тачка 1 Закона о високом образовању („Сл. гласник РС”, бр. 88/17, 73/18, 27/18 – др. закон, 67/19, 6/20 - др. закони, 11/21 – аутентично тумачење, 67/21 - др. закон и 67/21) и Решења Комисије за акредитацију број 612-00-00278/8/2021-03 од 03. 03. 2022. године, Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању издаје

У В Е Р Е Њ Е

о акредитацији студијског програма

Мастер академских студија (МАС) – Међународне студије, за који је Захтев за акредитацију поднела високошколска установа **Универзитет у Београду – Факултет политичких наука**, са седиштем у Београду, у улици Јове Илића бр. 165, ПИБ: 101746499, Матични број: 07028121.

Имајући у виду да је Установа испунила све стандарде за акредитацију студијског програма прописане Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Сл. гласник РС” бр. 13/19, 1/21, 19/21), студијски програм **Мастер академских студија (МАС) – Међународне студије** је акредитован у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичких наука и научне области Политичких наука, за упис **150 (стотину педесет) студената** у седишту Установе.

Достављено:

- високошколској установи
- архиви

ДИРЕКТОР

Проф. др Јелена Кочовић

